

Videnskabelig Leder

Ugeskr Læger 2022;184:V205113

Depression er en sygdom med mange ansigter

Simon Hjerrild

Ugeskr Læger 2021;183:V205113

Depression og angst bruges som begreber i flæng blandt både læg- og fagfolk. Det kan give ophav til illusionen om, at der er tale om simple nosologiske størrelser, men i virkeligheden er depression og angst komplekse og invaliderende folkesygdomme med meget stor gennemslagskraft på sygdomsbyrden i Danmark.

Depression er mange forskellige lidelser: unipolær depression, psykotisk depression, fødselsdepression, depression ved bipolar affektiv sindslidelse, anxiøse og agiterede depressioner, vaskulær depression, vinterdepression, sekundær depression i forbindelse med f.eks. misbrug eller somatisk lidelse som f.eks. apopleksier. Symptomerne kan være atypiske og i de lettere tilfælde særdeles vanskelige at adskille fra mere normative reaktioner på belastning. Det kræver stor erfaring, omhyggelighed og viden om psykopatologi at diagnosticere korrekt. Langt de fleste depressioner behandles i almen praksis. Behandlingen bør altid være biopsykosocialt funderet, således der ikke alene fokuseres på medicinsk behandling. Som beskrevet i dette temanummer bør der også være fokus på nonfarmakologiske behandlinger som psykoterapi og lysterapi samt et vedholdende fokus på udløsende og vedligeholdende faktorer som f.eks. alkoholmisbrug og tobaksrygning.

I artiklen af *Straszek et al* [1] fremgår det tydeligt, at bipolar depression er forbundet med en række diagnostiske vanskeligheder, hvilket ofte fører til, at relevant behandling forsinkes. I artiklen nævnes en række »røde flag« for bipolar affektiv sindslidelse, som alle læger, der diagnosticerer depressioner med fordel kan kende til. De er ikke diagnostiske i sig selv, men bør øge klinikerens nysgerrighed for f.eks. at klarlægge tidligere maniske eller hypomaniske episoder. I artiklen af *Jensen et al* [2] beskrives angst som hyppigt forekommende ved bipolar lidelse, både som sekundært fænomen i forbindelse med f.eks. bipolar depression eller blandingstilstande. Men der ses også en markant øget risiko for komorbide selvstændige angstlidelser, hvis tilstedeværelse efterlader et klart negativt prognostisk aftryk.

På trods af det seneste par årtiers debat om effekten af antidepressiv medicin, er det efterhånden klart, at effekten af psykofarmakologisk behandling er sammenlignelig med de effektstørrelser, som vi kender fra behandlingen af en række somatiske lidelser [3], og i øvrigt lige så effektiv som

psykoterapeutisk behandling [4]. Dog skal vi som beskrevet i dette temanummer være opmærksomme på bivirkninger ved den medicinske behandling, som f.eks. seksuelle bivirkninger.

Én behandling, der for nogle år siden havde 80-årsfødselsdag, skiller sig klart ud fra såvel de psykofarmakologiske og psykoterapeutiske behandlinger, hvad angår effekt. ECT er, som beskrevet af *Martens & Gbyl*, fortsat den mest effektive behandling, vi har mod svær depression [5].

Angst og depression er noget, alle læger støder på. Hvis ikke hos patienter, så hos dem selv eller deres pårørende. Dette temanummer er derfor en glimrende mulighed for at opdatere sig på området – god læselyst!

Korrespondance *Simon Hjerrild*, Klinik 2 (team for ADHD og team for skizofreni – OPUS), Afdeling for Psykoser, Psykiatrien, Aarhus Universitetshospital. E-mail: bauhjerrild@gmail.com

Interessekonflikter ingen. Forfatterens ICMJE-formular er tilgængelig sammen med lederen på ugeskriftet.dk

REFERENCER

1. Straszek SPV, Licht RW, Nielsen RE, Vinberg M. Bipolar depression er en diagnostisk og behandlingsmæssig udfordring. *Ugeskr Læger* 2022;184:V10210821.
2. Jensen RN, Csillag C, Vinberg M. Angst hos patienter med bipolar affektiv sindslidelse. *Ugeskr Læger* 2021;183:V12200973.
3. Leucht S, Hierl S, Kissling W et al. Putting the efficacy of psychiatric and general medicine medication into perspective: review of meta-analyses. *Br J Psychiatry*. 2012;200(2):97-106.
4. Cuijpers P, Sijbrandij M, Koole SL et al. The efficacy of psychotherapy and pharmacotherapy in treating depressive and anxiety disorders: a meta-analysis of direct comparisons. *World Psychiatry*. 2013;12(2):137-148.
5. Martens T, Gbyl K. ECT er stadig den mest effektive behandling mod depression. *Ugeskr Læger* 2022;184:V11210827.